

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului resursei
informaționale formate de sistemul informațional „Registrul denumirilor
geografice”
(număr unic 583/AGCC/2025)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului resursei informaționale formate de sistemul informațional „Registrul denumirilor geografice”, este elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (<i>în continuare - AGCC</i>).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul de hotărâre este elaborat în temeiul art. 16 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 314), cu modificările ulterioare, al art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, și al art. 4 lit. e) din Legea nr. 103/2024 cu privire la denumirile geografice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 301).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Resursa informațională, formată de sistemul informațional „Registrul denumirilor geografice” (<i>în continuare – RDG</i>), este gestionată de AGCC, aceasta se află într-o etapă de expertizare, atât la nivel structural, cât și funcțional. Deși acest sistem este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 100/2025 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”, care stabilește cadrul general de operare, structura, procedurile de înregistrare și mecanismele de eliberare a datelor spațiale denumiri geografice, există deficiențe ce limitează eficiența sa operațională și capacitatea de a răspunde cerințelor moderne. Hotărârea Guvernului nr. 100/2025 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice” oferă baza normativă pentru colectarea, gestionarea și accesul la date spațiale. Totuși, cadrul normativ existent nu include metode standardizate pentru integrarea datelor spațiale cu alte registre naționale, ceea ce afectează interoperabilitatea și reduce accesul rapid al entităților publice la date spațiale precise și actualizate. Acest aspect generează întârzieri și creează dificultăți în utilizarea eficientă a datelor spațiale. În plus, mecanismul actual de înregistrare și eliberare a datelor, deși formalizat prin reglementările existente, nu beneficiază de proceduri optimizate pentru actualizarea și arhivarea datelor. Fapt ce limitează transparența și accesibilitatea datelor și împiedică alinierea sistemului la standardele internaționale moderne. Aceste lacune normative impun necesitatea unei intervenții de instituire și completare a cadrului de reglementare și a procedurilor operaționale pentru a asigura un sistem informațional geografic, aliniat la standardele internaționale, mai accesibil, eficient și transparent.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
Pentru eficientizarea funcționării RDG, se urmărește dezvoltarea unei soluții moderne, accesibile și fiabile, care să sprijine gestionarea corectă și coerentă a datelor spațiale. Prezentul act normativ are ca scop principal atingerea următoarelor obiective:

- Stabilirea unui cadru de reglementare clar, coerent și bine fundamentat;
- Determinarea proceselor de înregistrare și actualizare a datelor;
- Creșterea accesibilității platformei și îmbunătățirea interacțiunii cu utilizatorii;
- Garantarea calității, consistenței și securității datelor;
- Dezvoltarea unei infrastructuri informaționale robuste și sustenabile.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul și principalele prevederi ale Regulamentului:

Prezentul Regulament are ca obiectiv reglementarea proceselor de înregistrare, stocare, actualizare și furnizare a datelor spațiale denumiri geografice. Proiectul urmărește standardizarea modului de gestionare a acestor denumiri și îmbunătățirea semnificativă a utilizării lor în documente oficiale, hărți și alte materiale de referință.

Prevederi esențiale ale Regulamentului

1. Stabilirea cadrului operațional pentru funcționarea resursei informaționale RDG:
 - Se elaborează un set coerent de reguli și proceduri privind înregistrarea, stocarea și accesarea denumirilor geografice;
 - Se specifică condițiile de acces la date spațiale pentru diferite categorii de utilizatori, asigurând transparență și control.
2. Structura instituțională și responsabilitățile
 - Regulamentul delimitează clar competențele juridice, tehnice și administrative ale fiecărui subiect în gestionarea și utilizarea RDG.
3. Interoperabilitate cu alte sisteme informaționale:
 - Ca parte integrantă a infrastructurii naționale de date spațiale, în conformitate cu Legea nr. 254/2016, RDG va permite schimbul eficient și securizat de date între autoritățile administrației publice, persoanele fizice și juridice.
4. Standardizarea proceselor și formatelor de colectare a datelor:
 - Regulamentul introduce un set de standarde și proceduri unitare pentru colectarea și furnizarea datelor, pentru a asigura compatibilitatea și coerența acestora la nivel național;
 - Este instituit un cadru de conformitate pentru respectarea normelor tehnice și juridice relevante.
5. Asigurarea protecției și securității datelor:
 - Se adoptă măsuri stricte privind integritatea, securitatea și confidențialitatea datelor, incluzând mecanisme de prevenire a accesului neautorizat, pierderilor sau modificărilor nejustificate.

Elemente inovatoare ale Regulamentului

1. Digitalizarea completă a proceselor de gestionare:
 - RDG adoptă o infrastructură digitală modernă care elimină treptat utilizarea documentelor în format fizic;
 - Este prevăzută dezvoltarea unui portal online care oferă funcționalități extinse pentru căutarea, vizualizarea, descărcarea și conversia denumirilor geografice.
2. Acces extins și facilitat pentru toți utilizatorii:
 - Regulamentul promovează accesul deschis la date spațiale denumiri geografice, atât pentru instituțiile publice, cât și pentru sectorul privat și publicul larg;
 - Se încurajează interacțiunea dintre datele spațiale, pentru susținerea proceselor de analiză și decizie.
3. Consolidarea interoperabilității instituționale:

Consolidarea interoperabilității instituționale prin asigurarea schimbului eficient de date și a compatibilității între sistemele informaționale, prin implementarea standardelor comune, integrarea proceselor de actualizare și utilizare a datelor, precum și dezvoltarea mecanismelor de cooperare interinstituțională în domeniul denumirilor geografice.
4. Păstrarea istoricului denumirilor și protecția patrimoniului toponimic

RDG garantează păstrarea integrală a istoricului denumirilor geografice și protejarea celor istorice împotriva modificărilor neautorizate și asigură conservare digitală a identității culturale și geografice.

Prin implementarea acestor prevederi și elemente inovatoare, Regulamentul contribuie la modernizarea și optimizarea gestionării denumirilor geografice în Republica Moldova. Acest demers susține o planificare teritorială eficientă, îmbunătățește accesul la date spațiale și aliniază cadrul național la standardele și cerințele europene și internaționale.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Nu este aplicabil.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Implementarea RDG va aduce numeroase avantaje sectorului public, prin centralizarea și digitalizarea datelor spațiale. Acesta va permite entităților publice să acceseze rapid date precise și actualizate, facilitând astfel procesul decizional în domenii precum: urbanismul, infrastructura, situațiile de urgență și gestionarea terenurilor. În plus, va reduce semnificativ birocrăția, contribuind la o eficiență administrativă mai bună. Totuși, implementarea va necesita investiții inițiale în infrastructura IT și în pregătirea personalului pentru a utiliza sistemul nou în mod eficient.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Norvegiei a alocat un grant în sumă de 294000 NOK în perioada lunilor februarie - iunie 2022 pentru crearea bazei de date a denumirilor geografice. În anul 2025 pentru dezvoltare SI RDG din bugetul de stat s-a alocat 499041,6 lei pentru crearea modulului de înregistrare a denumirilor geografice și testarea acestuia. Costurile sunt justificate prin beneficiile pe termen lung, cum ar fi reducerea timpului și a resurselor alocate proceselor manuale, îmbunătățirea accesului la date precise. De asemenea, digitalizarea va reduce riscul de pierdere a datelor și va sprijini dezvoltarea economică prin oferirea de date spațiale actualizate pentru investitori și autorități.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Impactul asupra sectorului privat va fi unul favorabil, în special prin facilitarea accesului la date spațiale actualizate și de înaltă precizie. Companiile din domenii precum logistică, turism, transport sau planificare teritorială vor beneficia de un acces rapid și eficient la denumirile geografice, aspect ce va sprijini procesul decizional și planificarea proiectelor. În plus, standardizarea și centralizarea acestor date vor contribui la diminuarea riscurilor generate de erori sau neconcordanțe informaționale, oferind un grad mai mare de predictibilitate și reducând costurile operaționale pentru firme. Totodată, respectarea noilor cerințe privind utilizarea denumirilor geografice va conduce la creșterea calității și transparenței activităților desfășurate de actorii economici implicați.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE Directiva INSPIRE (2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind infrastructura pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană), în special Anexa A din documentul D2.8.I.3 „Specificații de date privind denumirile geografice – Instrucțiuni tehnice”, oferă cadrul necesar pentru abordarea temei denumirilor geografice, permițând elaborarea unei baze normative și tehnice pentru standardizarea și utilizarea coerentă a acestora la nivel național.

Directiva stabilește cerințe clare privind structura, formatul și interoperabilitatea datelor referitoare la denumirile geografice, contribuind astfel la armonizarea datelor spațiale în întreaga Uniune Europeană. Prin urmare, adoptarea măsurilor normative adecvate va permite alinierea legislației naționale la standardele europene, facilitând schimbul de date, reducerea ambiguităților și îmbunătățirea accesului la informații geografice relevante pentru autorități, utilizatori și cetățeni.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md, link-ul de acces fiind:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-resursei-informationale-formata-de-sistemul-informational-registrul-denumirilor-geografice/14348>.

Proiectul a fost coordonat prealabil cu IP Agenția de Guvernare Electronică, în conformitate cu pct. 22 din Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 privind măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii Guvernului a fost plasat pentru consultări publice pe portalul www.particip.gov.md, precum și pe site-ul oficial a AGCC, www.agcc.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative*.

Astfel, în conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul a fost avizat de către: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția de Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologie Informației și Securitate Cibernetică, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Congresul Autorităților Locale din Moldova.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, conform art. 36 din Legea 100/2017, iar obiecțiile, propunerile și concluziile formulate au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

Proiectul a fost supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017, iar obiecțiile, propunerile și concluziile formulate au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu este aplicabil.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ, se impune adoptarea următoarelor măsuri: stabilirea etapelor și a responsabilităților privind integrarea RDG, dezvoltarea unei platforme dedicate pentru gestionarea datelor, elaborarea normelor aferente proceselor de colectare și raportare a datelor spațiale, evaluarea periodică a performanței SI RDG, implicarea activă a autorităților competente și a mediului privat, pentru a facilita integrarea și utilizarea sistemului. Crearea și testarea platformei tehnologice pentru gestionarea datelor spațiale, incluzând integrarea cu alte registre și sisteme informaționale. Asigurarea resurselor financiare, tehnice și umane necesare pentru fiecare etapă a procesului de implementare.